

Өртээ 2 көп.

Политинформаторларның, ларның чөвүлел хуралы

Чөвүлөл хуралдын дугайында тодаргай
отчёт дараазынча үнөр.

С У Т
КӨВҮДЭЭН

Ш. ДУВЕНДЕЙ.

**КООП
БЕЛЕКЕЛДЕР**

**КОНТРОЛЬДУ
КУШТЕЛДИРЕР**

АЖЫГЛАЛ ЭКИЖИИР

Көзге аялал-ағыл техника-
ның күрне хайгаларамы
төлелекчилериге узут
оргерлер тыпсыла. Олар
машиналарым ажылдарымды
болгал кадалаларымны чуру-
музу үзүр чорууларын
чок кылды дугаймыда ай-
тышымнарым болзо, ол ай-
тышымнарым колхоз, сов-
хоотарын удуртуучулары
маан-да кууседир. Техника

бээр.

(СЗТА-мың корр).

В. Ульянов

чанымда

ГСПП ТН-ның Бирги секте-
тары, Герман Демократты-

Кызыл бөгүн. 26-гы
квартал.
Е. ЧУРҚИННИҢ ф
тозү.

В. Ульбрихт
чаньпкан

ГСЧП ТК-ның Бирги секретары, Герман Демократтыг Республиканың Күрүне Чөвүлелинің Даргазы В. Ульбрихт Коммунистг Интернационалдың 50 чыл ө-онга тураскааткан, эртем сессиязынга киржи тургаш, март 27-де Москвадан Берлинге чанып чорупкан.

КҮШ-АЖЫЛДЫН СОЦИАЛИСТИГ КОРУМ-ЧУРУМУН БЫЖЫГЛААР

(СЭЖП хооркомунун пленумундан)

дузалажыды: кижі бүрүзү шуптузу дээш, шуптузу чаңгызы дээш туржуру, кижі кижиге — өңүн, эш болгаш акы-дуң-

тигт сатылга-чуруумн быжыт-
лаар талазы-биле дык багай
ажылдан турар.

Республика намыссалыгын
дыкка хой уезетур бугурун,
тугусту органдарылары ажил
пашаг узер, арагалар чорук-
биле демисиде кошкак чоруп-
турар. Орук тукут эрте-
недиде (начальник эш Борне-
ков, партгор эш Кеналин)
тамдык коммунистер бээни
ажыл пашаг узер, арага-дара-
ке хандыгын турарлар. СЭКП
кежигуинери Малышник, Са-
медов, Рязанов олар тургучу
арагалар, коллективтик коргу-
урун куудуудын турда, олар-
га шынтын харыскада ху-

рум-чуруумн кошкаккан
тамдык чоланычлар сөөктен
тугусту бээни оорай бээр та-
вазыгалар турган.

Планига шунту 10 кижин
саяат берген. Облпрофсоюз-
ледердин секретары П. Го-
резов саналыга ажил ажит
кижи ажилдан турар, аягы-
агы мрак устакторунда
Улут-Хем кий ажил-аты те-
ринде ажилга шыгын корук-
чуруумн катчан чедил алга-
ныкка доктааган. 1967-ылдын
деңгелдинден өрткен тымзы
ажыл пашаг узерлерин саяы
кочукт эвезенди. Эки ажил-
даанварта «Эң эки миш уку-
рукчуузу», «Эң эки чоланыч»
дээн кимк. а аттарын тыппын
турар. Бо коллективте эки

Совет-алжир чугаалажыышкыннар

АЛЖИР, март 21. (СЭТА). ССРЗ-ийн Дауди Соведийн Президентүүв Даргаан Н. В. Подгорный биле Алжир Улус Демократик Респуббликаны Револуцү Чөвүлгүлгүн Даргаан, Миянстрлер Чөвүлгүн Даргаан Хуари Бүмүдгүн арамзига богу чугаалажымшиктан гезелн. Чугаалажымшиктан Совет Эвилел биле АУДР—ийн чүртүгү арамзига харьлааларин байдлын илдериде турар, наймралгид, эш-хузууна билгичилгининг байдалга эртит турар.

ССРЗ биле АУДР-ийн арамзига бүгү таламгы кады амжылдажыгын улам хөгжүдүнтин айтыргаларыгма хамаарышкан санал-оонады чугаалашкан. Талаал ол кады аяндажыганын бот-боттарыма амыктыг кымды улам хөгжүдүнтин таарымчалыг аргаларынг барын демгелгелн.

Чугаалажымшиктан болуп турда делегянгин ийн талага сонугурангыг чүгүла айтыргаларынн талам-биле, сол илтидле—Чоокү Чевн чүгүла байдлыгын дугайыма айтыргынн талам-биле санал-оонады база чугаалашкан.

Совет эре-чатыгынын баштагы чыдарында-ла В. И. Ленин чыгуу шыгыны организа-цыонга болгам куш-акыла сагыла-чурумуз болур бола-ла, социализмга кирип болур баш деп айткан. Партиянын хоорай комитети, хоорай Со-вет комитети, бай-окчул партия-нын комитети, хоорай партияны-н организациалары куш-акыла чыгуу социализмга курум-туру-муз быжыккалар талаам-бале-мден ачылдылар чуртукан.

Ғизилдың дақа хой бүзүргүлериңде күш-ажылыңды сагылта-чүрүмү кыжа куду дөңдөөдө турарың пленумдуң киряңкичлери партияңың өзүбиле илередиң, шүгүмчүлөңизер. Хоорайың бүдүргөдөңизерге 1968 чылдың дүргө-ауда 5631 киж-хуңуңе дөңөңжир ажалы шагы үзүдгөң. Ылаңың түүбүз заводуда, «Тыва тудуг» трестин дуузалат бүдүргөслөр комбинатында, айт комбинатында болшат «Сельхозтехниканың» Тандыс сабырында ажал шагы үзөр таарыңар, ошол кыяңа.

Хоорайың автортранспорт бүдүргөслериңде толалтыларың ортуңуңа кижизилдөгө аяккың дөңүр, дөңдөөдөң.

Кымылдык бۇдуралге, тудуг олган транспорт черлеринде ийилте куш куш. Оларнын ортузунда куш-ажылдын са- туулу, тудулдулар ийилте ажил даяра четине болуу турар. Коммунал ажил агый ми- истерствоунуц АТБ-инде, эл комбинатинда, «Гыла суу тудуусунуц тудуу-мчитиг ар- елденде болган оксе-да- черлерде аныктар-биле ажил даяра батай. Оз бۇдурдулге- ре аныктарынын ортузунда ийилте тагы узер, харып-ла- багалар таваарыгалар ховар

С. ТАС-007

БИСТИҢ ТУДАР БЕЛЭЭВИС

СЭКП ТК-ның октябрь (1968 ч.) Пленумунун шийирлерин амырларга ботандырынып Монгун-Тайгага коммунисттер болгаш бүгү ажил-ишчилери боттарын улу-хууун кирип турар. 1968 ажил-агый чылынын түннелдерин үндүргөн болгаш 1969 ажил-агый чылынын со-рулгаларын районунун партия активинин хуралына чугаа-лашкан, тодоргай темчеглерин ажалдап кылган.

Эрткен ажил-агый чылында агаар-бойдустан байдалы бер-ге болза-да, районун ажил-ишчилери чамдык ажалдарын шийтирлереп шыдаан. Ийги-тиниди малдын баш санын өс-түрүрүнүн кол үндөсүн бе-лаа, чаш малды менди камта-лап алыры болур. Район 100 баш төрүүр сары кызыл о-нааштыр 80 бызаларын алыр хулаадегил турган, 88-ти камтап алган. Эң мрак бер-ге черде турар «Мөгөн-Бүрен» колхозтун ажил-ишчилери бо-ла малдын башын өстүрүрүнүн куруне планын 100 хуу кү-сөткөн. «Малчы» колхозтун Тоолалыг бригадасы (ында партия бөлүмүн удуруткучу эш К. Кара-оол) малчынар ор-тузунга полтмасы салып ажалды эки тургузуп, кадар-чы бүтүрүп социалисттик ча-

рыжын түнөп үндүрүп кел-ген. Бригада 100 төрүүр сар-лыкка оонаштыр 91 бы-зааны камтап алган. Ында ам кызыл-булу эки деритти-ген ажалдап турар, машина оруу чок, аргыжары берге-даа болза, кинону район төвүндө барып үндүрүп, малчынарнын хереглээр бараанарын база доктаамал чедирип турар.

Районун колхозтары эр-кен чылым күрүгө эл са-дырын планын күсөткөни, ажил-агыйлар чыл келген ту-дун-на экономика талазы-биле улам-на быжгып турарын демгелээр керек. Колхозтар-нын чүгүл арыг орулганы бе-зин 700 ажал мун рубль чөт-көн.

Мал ажалынын мурнакчы-лары өзүп турар, чүгө эр-кен чылым чус баш хойга оонаштыр 90-110 баш чедир хураганны камтап алган малчынар 17 кижи болган.

В. И. Лениннин төртүтүгөн хуунден бээр 100 чыл база Совет Тыянын 25 чыл юби-лейниг уктутур районун ажил-ишчилери бедиктен со-циалисттик хулаадегилери ал-таш, оон күсөлдөш дөш

ажылдап кирипкен. Юбилейлиг чылда район 880 тонна элти, 84 тонна дүктү күрүгө ду-жаар. Чус баш төрүүр мал бу-рүзүндө 80 бызааны, 90 анай, хураганны, 75 кудуну камтап алыр. Малчынарнын културдуг амырларын ажи-жидер сорулга-биле 2 кызыл-булунарны, 1 ларекту мал-чынарнын доктаамал турар хонаштарына турар.

Колхозтарнын амырларын-да шийтирлеттинейи турар айтырларын бирөөн—мал-га быжыг чөм-суруну тургуз-гы болур. Бо талазы-биле ам-дыкташ агелер Мөгөн-Бүрен болгаш Баргыннын унакы-рын дашын аштап, ол черлер-ни сугарып турган, 160 га черге көк-сууны тарып бол-гаш суген кезер черлерин бе-леткээр. Кадарчы бүтүзү 4-5 тоннадан өвөш өвөс сипени белеткен алырын хулаадегил-ер.

Ажил-ишчилерин алтап хулаадегил чедикшиинин кү-сөткөни болурунун эгези ам бе-зин көстүп турар. Тыва АССР-нин Дөдө Советинин деп-путай Д. Биче-оол чус баш

төрүүр хойга оонаштыр 100 хураганны алыр дөш хулааде-гил ам бе-зин 91 кылдыр кү-сөткөн, кадарган хонун оо-лаашкыны үргүзүлүп турар болгаш хураганнарнын дору-гуп турары эки. Чаа эртен чер-чер Советтеринин согула-дарына район Советинин ле-путаттары кылдыр согултур-ган мурнакчы хойжулар эштер И. Даржаа, Б. Кан-оол чус хойга оонаштыр 90 ажал ху-раганны камтап алганнар.

«Мөгөн-Бүрен» колхозта комсомолчу хойжу Белок-оол, мурнакчы хойжулар Шоо-жуд, коммунист Монгун-оол олар-нын ажалынын түннелдери эки, төрөн хураган бүтүзүн менди камтап ап, кадарган малын хуу кыштадып турар.

В. И. Лениннин төртүтүгөн хуунден бээр 100 чылына уктутур полтмасы салып ажалдарын чер болганда кал-бартып чорудуп турар. 1970 чылга чедир районун ажил-ишчилери В. И. Ленинни доп-чу намдарын өөренирип ху-лаадегил болгаш ол өөрдилге чедикшиинин чоруп турар. Ленинчи номчулгалар база ор-ганизацтылган.

Малчынар ортузунда 4 пар-тия бөлүктөрүн тургускан, ы-на 32 коммунисттер ажалдап турар. Мал ажалына кал-дарынын шийи алыр бол-гаш оларнын харыскалганы бе-дидер сорулга-биле малчы-нарны колхозтарда партия ор-ганизацталарынын бирла-рынга бадаларын турму-чтан. Хой оолдашкынын үе-зинде комсомолчуларын бол-гаш аныктарын иштинде 54 кишини сакмашкытеди чоруткан, олар чылдын бай-далы берге-даа турза, хойжулар-га улуг дузаны чедиргенер.

В. И. Ленинни төртүтүгөн хуунден бээр 100 чыл өм бо-лурунга база Совет Тыянын 25 чыл юбилейниг чедик-шинерлиг ужуражыр дөш районун партия, совет, ажил-агый органдары болгаш бүгү ажил-ишчилери бедик көдү-рүшкүнүг ажалдап турар-лар.

О. ШАГДЫР-ООЛ,
СЭКП-нин Монгун-Тайга
райкомунун бирги
секретары.

Бай-Хаактын амырлар заңдырылга комбинатынын ажи-жыны Николай Александрович Семеновту суурнуу чуртта-чылары түндүдөр. Идик септарине болгаш дааралыга жергежөн жастар улуусун чызын дүргөн болгаш эки шы-нары күсөлдөш турар. Айны бүдүрүлгө планын ол тур-гучу ажи-жы күсөлдөш келген.

ЧУРУКТА: Н. А. Семенов. С. ФЕОКТИСТОВТУҢ фотосу.

НОМ ҮНДҮРЕР ЧЕР ЮБИЛЕЙГЕ

Коммунист партиянын болгаш Совет куруенин үн-дөлөкчизи Владимир Ильич Ленинни төртүтүгөн хуун-ден бээр 100 чыл оюн төлө-тиг уктутур база беш чыл пла-нын хуусаа бетинде күсөлдөш дөш бүгү чоңун социали-сттик чарыкы калбарып турар. Аңа бистин ном үндүрер чер-нин коллективни база хаара туртуган. 1968 чылдын бү-дүрүлгө программанын коллек-тив күсөлдөш, бо чылдын оонаадазын база ботандырар төлөдө, организацтыг, чан-гы өп-сеткилдиг ажалдап ки-риген.

Ленинчи юбилейге база со-вет Тыянын 25 чылынга уктутур коллектив боттук чүгө-дөш кылган. 78 аттыг ном-нары болгаш дентерин, тыва дым өөренирген 16 таблица-лар үнгөн. Оон нини темча-лы 652 паралаар ама болгаш тиражы 431 мун экземпль болган. 1968 чылдын планын паралаар ама талазы-биле 126 хуу, тираж-биле 116 хуу кү-сөткөн. Эрткен чылым өө-рдилге номнарын хуусаа бетинде эки шынарлыг үндүргөн дөш бистин ном үндүрер черини РСФСР-нин Министрлер Чөвү-лөшүн чынында паралаа та-лазы-биле Комитеттин Хуун-дөл билин-биле шынааткан, а мурнакчы ажилдакчылар та-лазы-биле планаткылаан. Тыва школарга өөрдилге номна-ры, көртүгүл материалдары үн-дүрер талазы-биле планын ба-за күсөлдөш бис. Эрткен чы-лым ажал багай өзө болган, ол эки чактылы бо чылым ба-за салбас дөш орадажып ту-рар бис.

Бо чылдын баштайгы үнгөн номнарын ап көөргө, байдал мындыг: I база III класска ма-тематиканын өөрдилге номна-ры, Л. Б. Чаламбинин «Төзөн чугаады», Р. Р. Бегзинин III класска орус дил ному, В. Л. Ондарын диктанттар чыны-дым, К. И. Светашованын орус дил ному (ийги кезе), 4-ку класска ССРЗ төгүзүп та-лазы-биле өөрдилге ному бирги кварталда үнгөн болгаш оларын тиражтары өөрдилге-нин үш чылынга четир. Ула-ас тыва школарга орус дил үжүгүл, алгебра, бойус эр-теминин ному, I класска тө-рөн дилдин өөрдилге ному болгаш 4-ку класска математика ному үнөр. Ичанган планда кирген өөрдилге ном-нарын айткан хуусаадынын

бетинде үндүрер дөш орада-жып турар.

Политиктиг литература, уран чүгө, чечен чогаал ном-нарын база урулар номнарын үндүрер талазы-биле дөш хөмчөгөр алынган. Ийги-лик болза-да көдө ажил-агый, ме-дицина темаларын талазы-биле ном үндүрер чер болгаш хамаарышкан министрстволар копкак ажалдап.

Бо чылдын бистин мурну-вусаа жазок улуз сорулгалар сал-дыган. В. И. Ленинни ажил-дарынын ийи ному 30 пар-лаар ама темчагы үндүрери-нин белеткен ийи тулук чо-руп турар. Бирги ному кири-ри-биле Владимир Ильичини чүдүлери окулдугуна бол-гаш эрги окулгалын чыгыган. Аңаа улуг башкычынын дараазында гениалдыг ажи-лдары кирер: «Кара Марс (Биска) дөңгү намдарынын чегерин», «Фридрих Энгельс», «Марксизмнин үш үндөсүнө-ри болгаш үш составтыг ке-мисел», «Россияга револю-циянын эгези», «Дайын бол-гаш россиягы социал-демок-ратия», «Бо революцияга про-летариаттын сорулгаларын дугайында», «Кел чыла хаал болгаш оон-биле канчар де-мисежирал», «Социалисттик Ада-чурт айылда», «Улуг агелешкини», «Күрүне дугайында», «Аныктар өөрдил-дерини сорулгалары», «Кооп-ерация дугайында» болгаш өскө-даа — шупту 58 ажил-дар кирер. Оларын ден ке-зин ийги ному кирер. Ич-чанган тыва ному чүгө, пар-тия болгаш комсомол чыры-дымчынын диндакчылары В. И. Ленинни теория болгаш практика талазы-биле байлак кайгамчыктыг чогаалдарын тө-рөн дилынын кырынга чыл-дар аайы-биле, темалар аайы-болгаш өөренир арганы алырар. Ол ийи ному үндүрүлгөни В. И. Ленинни төртүтүгөн хуунден бээр чус чылынга ту-раскаадыр.

Ол ийи ному иштиги бол-гаш даштын шийилери, тем-чагы көчүтүлүп айт болгаш калты быжыг, чараш болур. Окулдугучуларны, редактор-ларын болгаш корректорлар-нын харыскалганы, чүгө-дүг ажалы негеттиер.

Совет Социалисттик Респу-бликаларын Энциклопедия составыга Тыянын киргенинде бээр бо чылдын октябрьда 25 чыл өм болур. Аңаа холбаш-

тыр 14 паралаар ама темча-лыг «Социалисттик Тыва» деп ному үндүрер партия обко-мунун бирөө доктааткан. Ол чылым номга үш бөлүк ту-рар.

Бирги бөлүккө «Хүннээр-екти 25 чыл» деп түнөл чүгө, үлүгүр, тулук болгаш транс-порт дугайында, социалисттик көдө ажил-агый дугайында, социалисттик културанын че-дикшииникин болгаш Ты-вадын экономика дугайында чүдүлөр кирер.

Ийги бөлүккө хой солун темаларын хаара туткан ту-рар. Аңаа, чигээ, Социалисттик Күш-ажылдын Малдыры Мон-гун Чолаын дугайында «Хүн-ге болгаш такта өнүк» деп очерк, «А. К. Дюверак» — найм-ралдын хоорайы, мөгө Ойду-лаа алымчыларын Ада-чурт-тун дайыныга киржигегиини дугайында «Дайн чыла ала-ла-ла алымчылар» деп очерк, «Ал-дунаа улустарын кады де-мисел» деп чүгө, социали-сттик Күш-ажылдын Малдыры, башкы С. С. Тамын-оолдун дугайында болгаш өскө-даа чу-гула очерктер парлаттыган.

Ушкү бөлүккө революсу бо-лушкунуларны, уаустун эрге-чарыгдарын тургусканын, ТАР-нын экономиказын болгаш култураларын база Совет Ты-ваын 25 чыл иштинде чедип алганы социалисттик чарыкы-ларын илереп турар факты-лар болгаш саннар кирер. Оон аңаа 1969 чылдын

планын 8-аугуар 90 аттыг ном-нарын 551 паралаар ама тем-чагы үндүрер. Оон иштинде 13 масса-политиктиг, 7 көдө ажил-агыйнын, 17 чечен чо-гаалды болгаш 19 уруларга литературалар бар болуп ту-рар. Бирги кварталдын планы күсөлтүнгөн.

Тыва автономнуг республи-канын 25 чыл онгата белес кылдыр чурумдарын болгаш фото-альбомнарын үндүрери-биле белеткен турар. Тыянын бүгү ажил-агыйнын оон мур-накчы кижиинин дамчытыр көртүрүп турар. «Советтик Ты-вага 25 чыл» деп улуг тем-чаалдыг фото-альбому удаас парала доозар, оон аңаа ол-тоо чегерин чедир «Тыва чу-румал», чонор даштан амытан-нар кылдыр тыва мастерлерин ажалдарын көртүрүп «Дирли-ген даш» деп альбом, Тыва дугайында тайлыр дөштер болгаш өскө-даа чүдүлөр үнөр. Ол дөштерге Тыва АССР-нин допчу чурумаларын аңаа Улуг-Хемин, аржаан сугар-дын, казымал байланынын, өлүктүн, уран чүдүлүн болгаш литературанын, Т. И. анын үнүштеринин болгаш диги амытанарын дугайында ала-конуг солун материалдар кирер.

Устүндө айткан программа-ны күсөлдөш, ном үндүрер черин ажилдакчылары улуг күштү болгаш бедик негелдени салыр алар. Ундүрүп турар номнарын идея-политиктиг ужу-утказы дөш харыскал-

галы бедидер дугайында СЭКП ТК-нын айтышкынын ботандыр-дар талазы-биле практиктиг темчеглерин ажалдап кылган, партия хуралына бадалаан бис. Ундүрүп турар литерату-раның идея-политиктиг укта-зын бедидерин, чедир бижит-тимейи ийиле, уктазы кош-как номнарын үндүрбесин, ном үндүрер черин редакторлар-нын техниктиг өөрдилгезин ажилдарын болгаш өскө-даа чугула айтырларын ында то-дута көргөн.

Ном үндүрер чер биле рес-публаноотун ном садар кил-дизинин бир сагыш салыр ужулугу чүгө болза ном та-радымшынын болур, ону багай чорудуп турарынын ужурунда чамдык номнарын үнөр са-нын доктаадыр, бирде өвө-жөдиптер, чамдыкта көүдө-диптер таварылатар тургу-лаан. Бо четтеринин дарыг чылгайткан. 1970 чылдын те-матиктиг планын амырларта чок кылдыр чогааткан. Ий-диги планинны чүгө чангыс чылга өвөс, харын-даа келер 2-3 чылдар дургузунда кы-лур ужулугу. Оун чедип алыр дөш кызып турар бис.

Социализм биле капитализм-нин аразында идеология та-лазы-биле демиселдин чидил-ген үезинде бистин үндүрүп турарынын ном бүтүзүгүн идея-политиктиг талазы ко-мунисттик ниниалды тургуз-урунун эрге-ажыктарыне уга-ланган турар ужулугу. Бо со-рулгалы ботандырларда автор-ларын, редакторларын бол-гаш корректорларын харыс-салгалыг ажалы негеттиер.

Б. БОЛУР-ООЛ,
Тыянын ном үндүрер
черинин директору.

ЧОГААДЫКЧЫ УЛУГ

Бызылда № 2 автотранспорт бүдүрүл-генин чарыкчылары бүдүрүлгенин ажил-чорудулганыга ажитыг саналарын чы-сагында-ла кирип турар. Олар эртен чы-лын 17 саналды кириген. Оон он бежи ту-лөп алынган, бүдүрүлгенин ажилгалыне бүрүн кирген. Чогаадыкчы саналдарын ажил-дузасы улуг болганында күш-ажылды бүдүрүчүлүг өскөн. Ажил-ишчи чылдын түннелдиге ук бүдүрүлгө чери 3441 рубльдин камнаагазын алган.

Чогаадыкчы саналдарын кириген кижи-лер бодун ишчилер болуп турар. Тодаргай-ларга, слесарлар Василий Тимофеев, Юрий Кукунов, Фадеев Василь, зарган Ва-сильий Григорьев, электр калнакчы Вик-тор Парнаков, дунаадыкчы Марфа Воло-шина, чолаачы Виктор Иванов олар-дыр.

Бо бүдүрүлгенин чолаачылары мото-рларын ус насостарын канчар ажалдап турарын хынаарына бергелеп турганнар. Оун белеи-биле хынаарынын аргазын ма-шиналар септектелери Тимофеев, Куку-нов, Парнаков улуг механик Иван Андре-евич Котеневтин уурулгалы-биле тынкаа.

автопаркта бар бүгү-ле машиналарын үс дамчытп системанын хынаарына таарым-чалыг херекарды кылганынын түннелдиге ажил шуудаан, моторлар септаринин ша-кези кызырылган. Ол саналдын ажитыг болганында чыл дургузунда септелге та-лазы-биле 810 рубльдин камнаагазы алынган.

Хөжөжөн ишчилерден дунаа ала кчы М. Волошина радиаторларын эки шынар-лыг кылдыр септаринче уланган ажи-ктыг ийи яныз саналды кириген. Ол санал-дар радиаторларын үр үеде үрөбөзүн ха-ндып турар.

Машина-техникалык аңгы-аңгы кезек-терин шалыкын болгаш бедик шынарлыг септаринче уланган чогаалдыкчы са-налдарны өскө-даа ишчилер хөй-биле кири-ген. Бүдүрүлгенин ажил-ажиин бурунгаар-ладарыне чогаадыкчы улуун кирип кел-генерге 466 рубльдин шыналын тывыс-кан. Беш чылдын дөртү чылынын баштай-гы айларында чогаалдыкчы чаз-чаз са-налдарын немей кириген.

С. КРАСНОПЕРОВ.

Малчы ишчилерден дунаа ала кчы М. Волошина радиаторларын эки шынар-лыг кылдыр септаринче уланган ажи-ктыг ийи яныз саналды кириген. Ол санал-дар радиаторларын үр үеде үрөбөзүн ха-ндып турар.

Машина-техникалык аңгы-аңгы кезек-терин шалыкын болгаш бедик шынарлыг септаринче уланган чогаалдыкчы са-налдарны өскө-даа ишчилер хөй-биле кири-ген. Бүдүрүлгенин ажил-ажиин бурунгаар-ладарыне чогаадыкчы улуун кирип кел-генерге 466 рубльдин шыналын тывыс-кан. Беш чылдын дөртү чылынын баштай-гы айларында чогаалдыкчы чаз-чаз са-налдарын немей кириген.

С. КРАСНОПЕРОВ.

ЧУРУКТА: суук чүдүлөр ишчилер кылдыгыг ала-барылар А. П. Ткачев биле В. В. Потыжко ажалдап бүдүрүлгө белеткен тур. А. Поляковтун фотосу. (СЭТА-нын фототехникасы).

Техниканы тарылгага хынамчалыг белеткээр

Часкы хөвү ажилдарына белеткел Чоен-Хемчик район-ун ажил-агыйларында кал-барган. Шелдерне үнеринге чедир эвөш санын хонунтар артин. Ленинчи юбилейге уктутур калбарган бүгү улусчу чарыштыг шийишчи-ниинде туршкан механизмо-торлар, хөвү ажилдакчылары тарза база өскө-даа култу-рларын бүдүрүн кеуделер чаз сорулгаларын салгаш, часкы чымыштыг сезонче айтканылар.

Хөвү ажилдарына белет-келде үөрмөк амырлар чок. Техниканы белеткээринден, кадрларны четчелээринден эгелээш, хөвү турлагларга ажалдап кижиерге култу-ра-амыдагы чогумчалыг байдалын тургузары эң чүгү-лө айтырларын бирөөн. Майда-ла бо бүгүчү эки билер болур, ында часка белеткел хынамчалыг.

Сөөлгү хунирге чедир ра-йонда ниниш-биле 186 тра-ктор, 102 адызын, 110 селла-болгаш өскө-даа конуг маши-налары септеттинген. Оон иш-тинде Чадаанын «Сельхоз-техника» салбыры 44 «ДТ-54», 10 «ДТ-75» тра-кторну септеп, багай өвөс амыдаан. Көдөз ажил-агый техниканынын септелгезинин талазы-биле колхозтарын болгаш совхозтарын чары-кына «Искра» колхоз биле «Большевик» совхоз мурнуку одуруда чоруп турар. Бо ажил-агыйлар септезе чогуур тракторларны база көдөз ажил-агый машиналарын ху-саа бетинде, эки шынарлыг септеп доошаш, часкы тарыл-гаже чогуур үеде киреринге белеткенип, амгы үеде брига-даларын составын четчелеп, хөвү турлагларын дерип ту-рар. «Искрада» септез тра-кторлары болгаш конуг маши-налары бедик шынарлыг бооп

келген механизаторларны ада-вас арганом. Эштер Х. Борис, К. Семис-оол, С. Мандыкын, С. Болушун оларнын кызы-макый куш-аңылы коллекти-винде хүндүткелдиг.

«Большевик» совхозта сеп-телгеге эки киришкен мур-накчы механизаторларга К. Бырыт-оол, М. Доос-Кара, Н. Козуру-оол хамаарып. Оларнын септез машиналар-нын шынары негээде эки. Ол ажил-агый тракторлар ба-за көдөз ажил-агый машина-ларын септеп доошаш, ком-байннар септелгезинче кирген. Ам комбайннарнын жаткала-рын, коробкаларын кыла бер-ген.

Чамдын колхозтар, совхоз-тар часкы хөвү ажилдарына белеткел амырларын ала-чайгаарлаашкыны кирип ту-рары шын өвөс. Элээн ажил-агыйлар тракторлар база ко-нуг машиналарынын септе-

гезин оюмун, куду деңгелде чорудуп турар. «Чыраа-Ба-жы» совхозта ам-даа 10 трактор септеттинген. Анда-зынарнын, селлаалары хөри-кырында септеттинген деп туоз-даа, оларнын дына хөй-ү чедир кылдырмаан.

СЭКП-нин XXII съездин аттыг совхозта техника бе-леткелинин байдалы конуг дүбүрүзүниг. Ында ам-даа ийи трактор септелгези ки-рибиз. Андазынын, селлаалар четче септеттинген. Култи-ваторларга хол дөгбөз. Сеп-телгеден аңаа тракторлар-нын, көдөз ажил-агый маши-наларын эдилеп бо ажил-агыйда тергин багай. Септе-геден үнгөн техника гараж де-вискээрине сандаргай бай-далда тургустунган. Маши-наларын ажилчын негеттери дадалып, үрелип турар. «Сут-Хол», «Тыва» совхоз-тарда, Ленин аттыг, «Ок-тябрь 30 чылы» колхозтарда

көдөз ажил-агый техниканы-нын септелгези дооулаа-даа, шынары куду, дына хөй ма-шиналарнын үөрмөк кезете-рин чедир кылбаан. Шан-ындыг байдал «Чыраа-Бажы» совхозта база бар.

СЭКП ТК-нын октябрь Пленумунун (1968 ч.) док-таалында часкы хөвү амыр-ларын чогуур үеде, шынарлыг чорударын айткан. Районун колхоздарынын, совхозтар-нын удуруткучлары, инженер-техниктиг ажилдакчылары часкы тарылгага чедир артин хонуктары чөп амылап тур-гаш, техниканы эки шынар-лыг септеп доошаш, хөвү ажилдарыне организацтыг үнөри чүгүлө.

С. КУЖУГЕТ,
Куруенин техниктиг хайгаарал черинин Чоен-Хемчик көдөз ажил-агый өргөлдөшүн чыныда инженер-инспектору

Ш Ы Н

Бүгүнкүдөй Москвада анык чыгаачылырнын бешке Бүгүлдө чыгууда туралы болуп турар. Ону В.ПКСМ Төп Комитети болган СССР-нн Чыгаачылар эинели чымды туралы. Анык прозалыктын, шүтүктүрүнн кө чыгууда туралынын ажалына партия болган комсомол Төп Комитеттеринин харымсалыгы ажалдачтылары кыркпн. хоочун совет чыгаачылар боттарынын унелиг сүмелери. саванналы чыгаачылар.

Бүгүнкүдөй Москвада анык чыгаачы Монгуш ДОРЖУ кыркпн турар. Моон адаалы Монгуш Доржунун «ДАРЫН-ПЫГ КИНО КӨРГӨП» деп новелланын парадымна.

I.

Ыйчан Москва чамында бир колхозка шейтен турган биз. Ийн чус амыт бакчындик, унут аяас колхоз түве дини. Оон чотте сатен сараатпан турган биз.

Курдугузуп ийн бригада кылдыр усекеп, ийн аныг колхозте октаппанар. Бистич мында келгенине бо. Он ийн ор—он ийн аныг сөөк. Интернационалдык бригада. Бистерви уш-уш кылдыр колхозчулар бакчынарында үлөп катган. Хо-нар, джерж черлервиас ол.

Кино, танды хаая болгулар. Аныктар ковар. Өөреширле-ри өөренип, ажилдарлар ажилдан, хоорайже чорупкан болганыар. Элзек каш кызыкжактар бар. Бистич десепс оол-дарымыстич иайм бирөөн-ле, кавдыр-бир кыс-беле илчын-накы берген болза, ааам доран-на уруун кый деп алар. Мында кызыкжактарыи нелери айтааран туралар-дыр. Суб-боталарда хоорандан көзү турар кыстар-беле таптыр көөре-жериш дугурушкулар биз...

Бис үш ажишкыр: Кавкаа чурттуг Ахмат, Солгу чүктүд Генаам, Ак-кек Тывадан мен, Матрена утаймыд бакчыны-да биз.

Матрена утай дээрге, бекем хар ажа берген, кырган дум-турт, арым-шырай болганчон-ла хуулар, шалгыр карак-тарга, тугаактары суг аажок кадай түве ийин.

Баптай келгенинас кежэ-ле, бистич шүптүластуң хар-иы зынымыстан эгелзөң, душтурканымыса чедир ол «байы-саал» каапкан.

Бир-ле кежэ, клубка чаа кино болур апарган. Матрена угавынысы талалдым.

— Чок, оолдар. Мен барбас мен. Боттарынар барыл кө-ртөөр — дидир.

— Чүге, утай? — деп, Ахмат айттырды.

— Ыптаар болдунараа, хомудай бээр бис — деп, Гена улашты.

— Солун кино дикир-дир — деп, өөрүмге мен ушкпашым.

— А дайыныг бе?

— Та. Оозун билбедянас — деп, Ахмат шала тудуксады.

— Дайыныг болза, керек чок. Дайыныг кино көөр жак-чум чок — диди. угавасы узду тыдыи.

— Чүгө? Чүгө? — дикирянас соккай берген, алая кай-гал, маван тур бис.

Че, мындыр дур, оолдар. Дайыныг болза көрбес мен. Көрүп улус бар боор — айтырмалыар.

Клубка келериныска, журнал эгелей берген болду. Айты-рар кижэ-даа тыппадымыс.

Кино-даа эгеледи.

Тайбың хоорай оттуп келген.

Кижелериң арым-шырайында өөрүшкү. Ажы-ишче шуу-жуу турлар.

III.

Өөрөдлөгө чылы караш дээр. Дыштанылтаммы аалымга эрттирип, лостуг шактарымны үргүлчү-ле библиотеката ча-рыдап турдум.

Бистиянда үч бейчи ажилдыр баянда чаа чурттаки-дар көп олурушкан чорая. Элэи улут дара кижиниң-өг-бүлэе. Олар Мергенмаа дээр уругул. Осуу үргүлчү-ле би-блиотеката келер. Адаа оол-биле тамыжа шаап алган мен.

Мергенмаа чараш-даа уруг болган. Ындыг-даа бол, киж-ияң дыштыкы чаражы чезе-даа хире болза, «шай хайымды-рып ижер эвес» дэиш, салгыш-сеткылячче шотгаар таңчылым-мыкан база хайымгып келген. Бир-ле катан Мергенмаа-биле төхөрейсип берген мен.

— Номнар номчуруурлар кончү-дур аа, дунмам?

— Номчуур-ла мен. Бе библиотеката номвар эвээш-тир.

— Ховар номнар харын мында ипкажыл.

— Кандыг?

— Улут хоорайларга тыывылса аап.

— Ычынарга, менэ? бир номдан шилип беричерем.

— Кандыг? Совет чогаалчыныҥ бе, дыштыкы бе?

— Силеринг шилип берейнерин-ле номчуур мен.

— «Анна Каренинаны» номтаан силер бе?

— Совет бе, дыштыкы бе?

— Ден Толстойнуҥ аан?

— Чок. Ону номчул карейн.

Уругта номну тутсуп бээримге, кезек бодавып олтура, ай-тыра-дыр:

— Москвада кандыг таңчылар төп турарып?

— Язы-бүрү.

— Твист, чарлыстоң суглары бе?

— Олары база.

— Бистинг кувузуушка ымыдг таңчылар тептер болза, до-раан хана солунга чынышар шаап каар.

— Орта, културдуу-биле ойнавайн, «курдул, далып» ту-руп бээр силер мынаа.

— Кижжи бұруу-ле бодунуу-биле тевер улус-ла болтай бис.

— Бөгүн кия болур ирги бе?

— Ийе.

— Көөр силер бе?

— Чугаажок.

— Мен база...

Аскыр өөрт кезек тылгы келгеш, алаач черин төкөспөк-көңг, кезек куу чакы каттаарга, хемнин кырынга чууң-бугу дээлиг кочжа-челдеш көстүп келди.

Угазипыглар гешийл, улуг башкым, ада Ленин!
Улус чонга ачы-буян хайырыны алган чор бис.
Удустары күүч киярген өрөдизини чалгын кылым,
Урай сөстүг чогаалдары ажын номчап, ханын чор бис.
Кадым-берге тоолугеде дөмүр-жүүч холдан салбайн
Хая-даш дег моондастары буза казып, тутчул чордун.
Ханынг даржал халамдын чарлыгырчын орун айтп,
Хамык чопчу баштан алгаш, демесеге сорул кияргин.
Даамдары ырк пөш дег хаан чааган шыйрыл шатың
Тайбын, Эрге, Стогалга, Ил бүгү черде тилең туру.
Аас-кежин халааланган, чангыс бузе төрөл чор бис.
Найыраалдын омак мын чангылардан ырдан чор бис.
Аздар алган, өктүк үчүн, сүрүгү күжүл мөңгөрөн түр:
Арыг-ханын, манг түрөөн бисте синген—аудум чок бис.
Ада-туртка коммунизм чөтсөн тарып, чүртүп чор бис.
Ажыл-ижин, эртем-билиң салган алгаш, тилең чор бис!

Дилдн уран чечен-даа тоолларда,
Тыгымкытн мерген-даа тоолларда,
Уелегерин, ырымкытн үрөмн —
Уелерин чурттан эртеки тоолларда.
Эхтирниме чогаалдарың эгиз шагга
Элен төгүч, кырмазым мыла-даа боор.
Аас-чогаал аржаан суудан шулуктүлөр
Амазайк эрте берген үе турбаан.
Чонюун дилын дундаа кылын бижээ чогаат
Чолу чаагы, мөнгөдө баар болуур чол.
Балаттыпмас, чонунч мерген угаанынын
Бажымы харин мыла эвес мыйзан.
Чиге сөгсээр кара чангас херек сөстү
Чинди туруп, түмө сөстөн тыпканымда,
Алдыл тымыш эзги бешин мичай менээ
Адааргай баар чыгым кылдыр өрүүр мев.
Чонум дилы сыгыгас байлак боорга,
Чоргааралым ынчангыштаң соглон ор мев.

Чүздүм ЧАП.

Чечек-чигис эртеги салгыга өйөздөдү, кижилерге мөңгө аас-кекиги күзөп турганларында да...

Хевтерт самодеттар даажы дыйначал союда, аяс, ак кек дөрдөн коргулчуи октар чаап, бомбалар улай-улай дүйү-күздүр!...

Тайбыс хоорай сандараан. Ында, мында кыы-сым, алгы-кышым, өлгөн кижилер! Каас, чарым чечетер-даа хаяга, довура-доозуга борашкан. Бир-е херэжэе ылым чап уруун тузуп алган бар-аа шаа-бале алгыри, дуза дилеп тур-ар! База бир дикирээшкэн—деги херэжөн-даа, чаш тол-даа дөржө укуп, черже кичи берген-не чүө...

— Ол-дур! Ол-дур! Дузалажымар!—дэшт, Матрена угбавыс тура халым келди.

— Олуруп көрүңер — деп, Гена аймап чугаалды.

— Хоорай-даа, кижилер-даа чок! Өлгөн! — дэшт, угба-выс чолаада укукбас аржылын ушта соч алган, ийн хол-даа ууштаан, кышкырып тур.

— Ожургадун көрүңерем—деп, артымыста бир эр даялей-дид.

Ал аралында жылы усту берди. Ында-мында түжүрөшкөн жорөлөгө киккирдериң мыпчылмы, човууртаңамың уянгери дыйналып...

— Чорууңу, солдар—депш, угбамы ажыкче угтапты. Бис баа-ла-ла үлүтүгүс.

Бактыга чедир түнү-даа чугаалашпандыс.

— Каям, каям таакым чор, солдар — деп, угбамы ам-даа сиргелешпасаң, чугаалай дйр.

Узун, хоог ычмыгаштарың таянар үрбүшүна, хоода чуруктарың бодымачың көрүп суура, чугааланың үлүтү.

— Дуу ол, кара салдым матрос мээң ашаам-ды. Таянгга элген, оңун чынында суурун огуң-тур. Мырыпай Берлине алгаш тура, бө суурга дүшкөн бомбарылар көрүп, дайынны бүтү-лө бергелериң чүктөң эртим. Уруум ам эмчи инсти-туцинуң сөөлүгү курузудуна...

Угбамы аякып бар чораян хүңгүң соонче сонга өттүр көрүп сууру. Оңу херелериң чымып, чырымы ам-даа черкө чампышпаса. Оңу уруу Надияң болтам бастың истергиле, оңу ачың бигалдыгың чыңаң чыңаң чыңаң чыңаң кылым кара булуттарың кың чуга-лап тылдаса. Амдыралдың маң-жык жай солчуң чугу-даа акы дуңмашыңны чоңуң чаң-жык жай солчуң чугу-даа акы дуңмашыңны чоңуң чаң-

Шунаң бийик әгелей берген хаамда, шак-ла ыңдыг чә-
дәшнәи кызамда бир уругун хоом кара чәштарымга кон-
гун-ла багаклаш чоран мен пийи—дап, боданымшаан,
күбүк чейди келдим.

Мергенмааны көургүге, үнөн кийкәндә-не айтырган тур:

— Дайыным-дыр бе?
— Чок.
— Шпионугу-дур бе?
— Чок.
— Ыңчаарга, хей киво ышкакжыл!...

Солуну кочугч кинокомедия-даа доозууду.
Орук ара Мергемаадаан айтырдым:
— Че, каяды-дыр?
— Солун-на-дыр.
— Дайынныг деп боладыйар бе?
— Ийе. Дайынныг, шпинонуг киноларга ынаа кичи мен.
— Чүгэ?
— Солун боорга.
— Дайында солун чүү боор. Дайын биле шпинон чарылбас дайыннар ышкылаа. Дайынныг киноларга көпчүм чок — деп, Матрена угбайны өтүтүдүм.
— Ынтыраага, дайынныг киноларын түтө үндүрүп түрөр чүгө?
— Дайын каякан-даа болбазым дээш, делегейге чыгыс-даа жерөөжөм кичи дугуяң артымаан дээш, чыгыс-даа төл өс-күс артымаан дээш, чырык черияң кырыа хач-чи, арт өс-күс бораваяны дээш! Дайынныг кинолар дэргө-дайында элүр кинолар-дыр!— дээш, Москва чалынга бир сууга Матрена угбайны амдыларын Мергемаага бирден бирөө чокка ту-галаал бердим.
— Мүтү кезек ыгыт чок, талаар басын ара, эргелиг каран-ты-биле чымчаадым пошумушаа, дилей-дир.
— Институтту жазам дужаан чорутурум ол-дур. Чамдич эртемирге менээ дузалакың көртүр аа.
— Шыдаар-ла шам-биле дузалакың мен.

Сылдыстар кылан дээрде отур чечектигештер ышкыч
апаргылаан, чивенейин турар
Чедисеин ай, дээрда силерге бараан болур ас хуучу та-
лап асканы даянчы, бодик асканы кырылда калын отур
Мергенмаа биле бис, чырык черге дайныны үлдүрбес,
агаа согут кылдыр өрөөнчү, туртара бис динжи дагылар-
лашканыз, чалым эгиняерияс коокшулажи берилсиз да-
нып орган бис.

Монгуш ДОРЖУ.

Хүн келген тудум-на, кижилеринг сөткөл-сагмынчаа чаа-таа бодалар төртүтүп, чырык-чаагы курталга хей-айт кирип турар. Ону уламчидан чамдык кижилерин демир-үркү туткан, хайныккан сөткөл-сагмынча илереди көргүсөргө алабаатар. Блтангаш бо түздө агелен төрүүр авторларым баштайгы батым-нары-биле татымжыл көрө-лө-нөр.

түпүн салдарынан ушту-на майн, түгө ону каталтаар ужурга таарымшап-дыр.

Оон ынай часты кажан-даа алдын дивейн чоралп болгаш мыча дивейн-даа турар, а күс-тү харым алдын дөк болур-за.

БӨДҮҮН

III 1

Кытыр дээнде деми чаңгыс,
Чаңчыл болган ажыл-херээ
Чайгаар бүдөр малчыннар
бяс

(Куулар Эртвенния)
Талда хонган тааннар дег
Талтыг көрүп оранып кай.
Тапкыш бодаан сеткилиция
Таваар сөглөн оранып кай.
азы
Авай-авай, авайымны
Ак-ла баштыг авайымны...
Бо одуругларым К. Чыңгызлап
чоруткан. Мында авторуна
чаңгыс-даа сөзү чок, үстүндө

А. ДАРЖАВ.

ШЫДЫРАА

БЕЛГРАД. Херцөжеп ты-
дыраачыларынң мында болуп
эртип турар. хуу бирги чер-
деш делегей маргылдааы-
ның 12 салмының соолүнде
Совет Экилелинң чемпиону
Александрия 9,5 салны чедип
ап, мурун турар. Чехосло-
вакиядан келген Маланетро-
ва 9 салны чедип ап, ийги-
лерде мурун олар.

АМ 6 САЛЫГ АРТКАН
САРАЕВО. Оз жогослаз хоо-
райда бозу артин тузур, ле-
дегей чепмону деп ат джош
марыздаага киржири эрге-
деш тунел юнжарлыз кир-
жикчал ленинградчы Кор-
чой ойнаан уш салымн шу-
тузун удуз алган. Барча-
(Венгрия), Галторчы, Юно-
свич (ийлеш) Мтославия-
дав) олар каймыз да 2,
санын, ооң соо-биле чорус-
орзарлар.

Ол жаргылдаада кижипи
турар пийги совет шыдыраа-
чы, анык гроссмейстер Лу-
тиков дөрүк салгыда Гли-
горичге уттурал. Борчой-
ол салгыда Яношевичи ут-
кан.

ВЕНЕЦИЯ. Элзи кат
чурттарнык шыдыраачыла-
рыны ол птаи хоорайга
болган жаргылдаазынык түн-
нел солук болган: 6 шыды-
раачы кижиле бүрүз удул ал-

Бистик республиканын шилдиктер хөжөөк шырдыраачыларынын шырдырага болгаш шалкпке хуу болгаш кошманга айы-биле бари чердеш маргыдаазы аталган. Ол маргыдааны хөжөөк неринин II спартакдаазынын программалыг кыяраттыг болгаш В. И. Ленинни төртүтүнгенден бээр 100 чыл болурунга болгаш хөжөөк неринин VI бүгү Тыва сьеданияга тураскааткан.

М. Филимонова («Спорт»). Сара Ожон (Танди Автоинна Ооржак (Бай Тайга) олар эки ойноп пар.

Редактор К. Н. ДИГА.

САДЫП АЛЫКЧЫЛАР, СИЛЕРГЕ

Кызыл садыг 1969 чылдың март 29-та, субботада эртенгинин 11 шакта Ленин болгаш Октябрь кудумчуларынга

ЧАСТЫН БАШТАЙГЫ ЯРМАРКАЗЫН ОРГАНИЗАСТААР.
ЯРМАРКАГА ЭЛБЕК АССОРТИМЕНТИЛИГ ҮЛЕТ-
Р БОЛГАШ АЪШ-ЧЕМ БАРААННАРЫН САДАР.

Дүнтөн, штапельден, торгудан, хөвөң-аазындан кылган пестер, трикотаж кылгылары, уузу, чолдан күрөк, эр улустануу, чакык тоңнары, оолдордун болгаш эр улустануу костюмнери, чууварлери, чолдан ойленер, чеңи чөк чыгыг хөрөнтэштэр, үктөн, торгудан кылган платяшлар, төңар, уругларнын, оолдорнын плаштары, өртөр.

Аян-агыгь барааннарындан дырбаашар, ширбииндөр, кадалгар, шоодайлар.

Аян-сава зымзандан айлалаштыр бөлүктөн ала (бөлүкчө-лө 6 шамаан эгер) 1-2 хөнек, ирер сава салыр хөрөксел ирер) 10-дан 46 бөлүк чедир өртөктик барааннар бэзэ улуг, чечимиздиг шамаанча. бичими хөрөң-чигештер, хей санныгь бээлинынгь савалар.

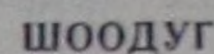
Ленинград хохорайга буурууп уугурген будуутар: хөрөгэлзгөргөс бөлөн 58 нпектект 2 рубль 50 кепек чедир өртөктик устуг хурен, кызыл-хурен, куу, как өңүг будуутар, 47 кпекек өртөктик устуг дозу, 28 кпекек өртөктик павитурэ, эт-хөрөксел аш-таар суук чүүл, плаштар хырбэлээр тускый хырба, хөрөгэмнерегь сумалар.

Сонга шилин чуур нитичил, хөл чуурун-га хөрөгэлээр универсалдыг пасталар, маки буууру "Бия" деп нак, хурен, сарыг, но-гозг өңүг будуутар, демир буууру 58 кпекек өртөктик кызыл өңүг будуутар, куу өңүг нитро-эмаль болгаш өске-дээ бараан-дар бар.

БУФЕТТЕРГЕ АЪШ-ЧЕМ БАРААННАРЫН, КОНДИТЕР
КЫЛЫГЛАРЫН, ИЗИГ ЧЕМНЕРНИ САДАР.

Часы, чайгы сезоннарның чугула барааннарын садып ап болур силер.

Кызыл садыг.

Ийи еңүк дужуп алааш,
«Байлаң шилдеп» ишкен,
Имир дужуп келген турда
Пайыладыр ушкан, ушкан.
Элең-Дамдың бажын аткеш
Ом-ла гезээр ишкен, ишкен
Эргенинде оттуп кээрго,
«Оң беш гоник» алган.

БАШТАН ШҮЛҮК

Чус хыс менче келе көрөш,
Кыраттары кылаңнашты.
Чус кыс менден домак зор,
Адыштары кашкыраты.
Чус кыс мени тогтал быйнап,
Хаңдан тәңимү шегерти.
Чус кыс мени танып алаш,
Кызым дег эриктир.
Чус кыс мөңгө чүөс сөзөп,
Чараш чаңын көрүстүгүл.
Чус кыс мөңгө бөлчөк кылып,
Далын кээрин чааладыр.
Чус кыс мөңгө ынакшыды —
Чангыз кысты бодан ордум.
Чууду-чүрөөгө ымдадырбайн,
Длааштырып, кый ден турду.
А. ДАРЖАА.

Пономарева бүдүүлэгч нормазын үргэлж
күүседийн келген, хоорай Советийн депу
тадмнга сонгууткай.
ЧУРУКТА: Н. С. Пономарева.
В. РАЧКОВСКИЙНИН фотоув.

MAY 29 - TA

«НАПЫРАЛ»: Киночымыды 10, «15 харгыз капитал» 12, 2, «Узут маневрлер арасында» 4, 6, 8, 10 шактарда.

«ЕНИСЕЯ»: «Капитал» күйүң чакыды 11, 1145, 130, «Утундубас» 3,30, 5,30, 7,10, 9,30 шактарда.

«КАА-ХЕМ»: «Аныяк гвардия» (1-ги сериясы) 10,30, «Аныяк гвардия» (2-ги сериясы) 1,15, «Виринея» 3, 4,55, 6,50, 8,45 шактарда.

АНЧЫЛАРНЫН КИЧЭЭНГЕЙНГЕ

Тайга, суг, шалбаа куштарының болгаш балыкчылыктарының кунарларының ээксээжини база РСФСР-нің девискээринге 1968—1969 чылдарын кижынын таарымаа чок болганын барымдалаалар.

•1969 чылдын чазынында тайга, суг, шалбаа куштарын болгаш балыкчылыктарын аннаарын хоругур лугаарында.

ТҮВА АССР-НИН МИНИСТРЛЕР ЧӨВУЛЕЛИНИНЧ
ЧАНЫНДА
АННЫЫР-ТЫВЫШ АЖЫЛ-АГЫНЫН ЭРГЕЛЕЖИ.

**редакцияның
адресі:**

Былал, Шетинкина—Бравченко куудумчу, бажын №3. ТЕЛЕФОННАР: Редакториун 24-63, редакториун оралакчыларынын болган пропаганда килизинин 35-24, харыссылалыг секретариинин 23-35, партияжи аям килизинин 21-47, улутпур килизинин 22-64, чагаа баяз «сөөт тургузуу» килизинин 31-75, корректорларынын 27-41. Солун келбей барганга 32-75 телефонго чалгаар.

Солун неделяда
алды катап үнөр

TC - 00390